

بررسی اثرات پایه‌های مختلف روی پنج رقم تجارتي زردآلو در سالهای اولیه استقرار در زمین اصلی.

حمید رهنمون^۱ و جلیل دژم پور^۲

۱ و ۲ - اعضاء هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی آذربایجان شرقی - ایستگاه سهند.

امروزه یکی از مهمترین مباحث باغبانی بحث پایه‌ها و اثرات متقابل و مسائل سازگاری میان پایه و پیوندک است. مقاله حاضر، حاصل مطالعه و تحقیق در این رابطه روی زردآلو است. زردآلو از جمله مهمترین محصولات باغبانی بوده که در سطح جهان تحقیقات گسترده‌ای روی سازگاری انواع ارقام آن بر روی پایه‌های مختلف صورت گرفته یا در حال انجام است. در کشور ما اولین مطالعه جامع در این زمینه روی سازگاری پنج رقم تجارتي نصیری، اردوباد، قرمز شاهرود، درشت ملایر و قریان مراغه با پنج پایه زردآلو، بادام، ماریانا، میروبالان و سن ژولین بعد از عملیات خزانه‌گیری، از سال ۷۷ در محل ایستگاه تحقیقات باغبانی سهند آغاز گردید. در این رابطه صفات رویشی و زایشی مرتبط با اثرات پایه و پیوندک مطالعه و یادداشت برداری شدند. بررسیهای اولیه نشان دهنده نتایج متفاوت از اثرات متقابل پایه و پیوندک می‌باشد. طبق انتظار ترکیب هر پنج رقم پیوندک با پایه زردآلو بیشترین رشد را در بین سایر ترکیبها داشته است. در درجه دوم پایه بادام ترکیب نسبتاً بهتری را نسبت به دیگر پایه‌ها با ارقام زردآلو داشته ولی اختلاف رشدی چندانی چه از لحاظ زایشی و چه از لحاظ رویشی در ترکیب پنج رقم با پایه ماریانا و میروبالان ملاحظه نمی‌گردد. هر چند در درجه بندی اولیه می‌توان رتبه سوم را از لحاظ سازگاری مشترکاً به این دو پایه اختصاص داد. نکته جالب توجه پیش رس شدن رقم درشت ملایر روی پایه ماریانا می‌باشد. سازگاری بین پایه رویشی سن ژولین با ارقام زردآلو حتی در سالهای اولیه از کیفیت قابل قبولی برخوردار نیست. ارقام زردآلوی پیوندی روی این پایه از رشد بسیار ضعیفی برخوردار بوده و ناسازگاری نهالها در سالهای اولیه رشد بسیار مشهود است. این نارساییها در تمام اجزاء صفت سازگاری از جمله میزان رشد رویشی، عملکرد باردهی، استحکام محل پیوند، هیکل نبات و... قابل مشاهده است. نتایج حاصله شامل مرحله اول آزمایش و مربوط به صفات رویشی نباتات می‌باشد. در مرحله دوم طرح بعد از رسیدن نباتات به ثبات باردهی یادداشت برداری و ثبت کامل صفات مورد نظر مقدور خواهد بود. ارائه نتایج مرحله اول طرح که مرحله قبل از باردهی اقتصادی می‌باشد بر این اساس صورت گرفت که کاربران زردآلوهای تجارتي را حتی در سالهای اولیه در اتخاذ تصمیم صحیح جهت انتخاب پایه مناسب یاری نماید.